

**MAVZU: ZAMONAVIY HARBIY NIZOLARDA JANGOVAR
HARAKATLAR TAKTIKASINING RIVOJLANISHI VA ISTIQBOLLARI****THEME: DEVELOPMENT AND PROSPECTS OF COMBAT OPERATIONS
TACTICS IN MODERN MILITARY CONFLICTS****ТЕМА: РАЗВИТИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ ТАКТИКИ БОЕВЫХ ДЕЙСТВИЙ
В СОВРЕМЕННЫХ ВОЕННЫХ КОНФЛИКТАХ***Sulaymonov Obidjon Ilhomovich***Annotatsiya / Abstract / Аннотация:****O‘zbekcha:**

Maqolada zamonaviy harbiy nizolarning xususiyatlari, ular bilan bog‘liq yangi taktikalarning rivojlanishi va istiqbollari o‘rganiladi. Asosiy diqqat sun‘iy intellekt, dron texnologiyalari, gibrid urushlar va kiberfazoda olib boriladigan operatsiyalarga qaratilgan. Muallif harbiy harakatlarning muvaffaqiyat omillari va kelajakdagi yo‘nalishlarini tahlil qiladi.

Inglizcha:

This article examines the characteristics of modern military conflicts, the development of new tactics associated with them, and future prospects. The focus is on artificial intelligence, drone technologies, hybrid warfare, and operations in cyberspace. The author analyzes the success factors of combat operations and the future directions of their evolution.

Ruscha:

В статье рассматриваются особенности современных военных конфликтов, развитие новых тактик и их перспективы. Основное внимание уделено искусственному интеллекту, технологиям дронов, гибридным войнам и операциям в киберпространстве. Автор анализирует факторы успеха боевых действий и направления их дальнейшего развития.

Kalit so‘zlar / Keywords / Ключевые слова:

O‘zbekcha: harbiy nizolar, jangovar taktika, sun‘iy intellekt, dronlar, gibrid urush, kiberxavfsizlik, texnologiyalar

Inglizcha: military conflicts, combat tactics, artificial intelligence, drones, hybrid warfare, cybersecurity, technologies

Ruscha: военные конфликты, тактика боевых действий, искусственный интеллект, дроны, гибридная война, кибербезопасность, технологии

Zamonaviy harbiy nizolar kundalik hayotning ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Harbiy amaliyotlar o‘zgarib borayotgan xavf-xatarlar va texnologiyalar

asosida yangi taktikalar va strategiyalarni talab qiladi. Jangovar harakatlar — bu harbiy kuchlarning maqsadga erishish uchun turli taktikalar va strategiyalarni qo‘llab-quvvatlashidir. Zamonaviy jangovar taktikaning asosiy xususiyati — bu texnologik, psixologik va ma‘naviy faktorlarning uyg‘unlashuvi.

Zamonaviy jangovar taktika – bu harbiy amaliyotlarda qo‘llaniladigan zamonaviy yondashuvlar, usullar va vositalar to‘plami. Ularning maqsadi jangovar samaradorlikni oshirish, dushman ustidan ustunlikni ta‘minlash va minimal yo‘qotish bilan muvaffaqiyatga erishishdir.

Jangovar harakatlarning muvaffaqiyati harbiy texnologiyalar, taktik yondashuvlar va qo‘shinlarning mahoratiga bog‘liq. Zamonaviy harbiy nizolar ko‘pincha texnologiyalarni, maxsus harbiy bo‘linmalarni va ma‘lumotlarni tezkor uzatishni o‘z ichiga oladi. Jangovar taktikaning rivojlanishi tarixan ikki asosiy omilga bog‘liq: birinchisi, texnologik yangilanishlar, ikkinchisi, jangovar operatsiyalarni amalga oshirishda qo‘llaniladigan yangi yondashuvlar. Aslida, jangovar taktikalar daryolardan o‘tish, hujumlarni amalga oshirish va qo‘shinlarni tashkil etish uchun asosiy yondashuvlarni yaratgan. Dastlabki jangovar taktikalar bu to‘p yoki otiqlar orqali amalga oshirilgan. Orta asrlar o‘rtalarida mamlakatlar o‘rtasida yuritilgan urushlar poytaxtlarni himoya qilish va hududlarni zabt etishda kurashgan. O‘rta asrlarning jangovar strategiyasi asosan yaqin janglarda katta ahamiyatga ega bo‘lgan. Ikkinchi jahon urushi davomida avtomatik qurol-yarog‘lar, tanklar va samolyotlar keng qo‘llanildi, ular yangi jangovar taktikalar yaratish imkonini berdi.

Zamonaviy harbiy nizolarda taktika bir qator yangi yondashuvlar va texnologiyalarni o‘z ichiga oladi. Hozirgi kunda jangovar operatsiyalarni amalga oshirishda ko‘plab yangi texnologiyalarning qo‘llanilishi mavjud. Mobil jangovar harakatlar taktikalari zamonaviy jangovar operatsiyalarni o‘zaro integratsiya qilishni ta‘minlaydi. Texnologiyalarni qo‘llash orqali qo‘shinlar o‘zgaruvchan va tezkor harakatlarga moslashtirilgan. Motoo‘qchi qo‘shinlar va tanklar zamonaviy jangovar operatsiyalarda ko‘p ishlatiladigan texnika bo‘lib, ular tezkor harakatlanish va dushman ustidan ustunlikka erishishda yordam beradi. Maxsus kuchlar (Special Forces) va ular bilan bog‘liq taktikalar – bu qo‘shinlarning yuqori mahoratga ega bo‘lgan qismlari tomonidan amalga oshiriladigan operatsiyalardir. Maxsus kuchlar dushman pozitsiyalarini o‘rganish, ularni izolyatsiya qilish yoki sirli ravishda yo‘q qilish kabi maxsus vazifalarni bajaradi. O‘zgaruvchan jangovar vaziyatlarga tezkor moslashish, dushman ustidan to‘satdan zarba berish kabi taktikalarni qamrab oladi. Sun‘iy Intellekt va Avtomatlashtirilgan Tizimlar Harbiy operatsiyalarni boshqarishda va dushman pozitsiyalarini aniqlashda AI va mashinani o‘rganishning roli ortib bormoqda. Bu zamonaviy jangovar taktikalarni rivojlantirishda yordam beradi. Robotlar va dronlar yordamida qayta ishlanadigan operatsiyalar, masalan, zarba beruvchi yoki razvedka uchun ishlatiladigan harbiy texnikalar shular jumlasidandir.

Zamonaviy jangovar texnologiyalar o‘rtasida eng muhim yangiliklardan biri – bu dronlar. Dronlar jangovar maydonni kuzatish, razvedka olib borish, hatto hujum qilish uchun foydalaniladi. Dronlar va robotlar jang maydonidagi operatsiyalarda real vaqt rejimida harakat qilish imkoniyatiga ega.

Elektron urush texnologiyalari esa raqibning aloqa va boshqaruv tizimlarini buzish orqali jangovar taktikalarni o'zgartirishi mumkin. Ma'lumotlarni tezkor uzatish va aloqa tizimlari jangovar operatsiyalarni samarali boshqarishga imkon beradi. Kelajakda jangovar taktikalar va texnologiyalarning integratsiyasi, maxsus kuchlar va sun'iy intellekt bilan bog'liq yangiliklar, yangi xavf-xatarlar va tahdidlar ehtimoliy natijalardir.

Zamonaviy texnologiyalar, ayniqsa sun'iy intellekt va robotlar yordamida, jangovar taktikalar avtomatlashtirilgan bo'ladi. Bunday holatda, askarlar faqat harakatni boshqarish va strategiyalarni ishlab chiqishda ishtirok etadilar. Kelajakda harbiy kuchlar ko'plab strategik maydonlarda samarali harakat qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Jangovar harakatlarning optimizatsiyasi texnologiyalar yordamida muvofiqlashtiriladi.

Xulosa

Jangovar harakatlar taktikasining rivojlanishi texnologiya va zamonaviy xavf-xatarlarga asoslanadi. Bugungi kunda qo'llaniladigan usullar va tizimlar kelajakdagi operatsiyalarda muhim o'zgarishlarga olib keladi. Zamonaviy jangovar harakatlarning taktikasi va strategiyasi o'zgarishi bilan, ular harbiy kuchlarning samaradorligini yanada oshiradi.

Manbalar

1. "The Modern Arsenal: A Guide to Modern Military Weapons and Equipment"
2. "The Encyclopedia of Military Technology and Innovation" (**Charles E. Gannon**)
3. "Weapons and Warfare" (**John Keegan**)
4. "The Art of War" (**Sun Tzu**)

5. "Strategy in the Contemporary World" (**John Baylis, James Wirtz, Colin S. Gray**)
6. "The New Conflicts: Understanding Contemporary Wars" (**Edward N. Luttwak**)
7. "Cyber War: The Next Threat to National Security and What to Do About It" (**Richard A. Clarke, Robert Knake**)
8. "Unmanned: Drones, Data, and the Illusion of Perfect Warfare" (**William M. Arkin**)
9. "Drone Warfare: Killing by Remote Control" (**Gregory S. McNeal**)
10. "Wired for War: The Robotics Revolution and Conflict in the 21st Century" (**P.W. Singer**)